

КОВТУНЕНКО

Юрій Володимирович
karat108@list.ru

УДК 658

ОРКУШ

Юлія Ігорівна

АДАПТАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ПРОМИСЛОВИХ
ПІДПРИЄМСТВ ДО МІНЛИВИХ УМОВ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩАADAPTATION STRATEGIES INDUSTRIAL
ENTERPRISES TO CHANGING
ENVIRONMENTAL CONDITIONк.е.н., доцент, Одеський
національний політехнічний
університетмагістр, Одеський національний
політехнічний університет

У статті розглядають особливості навколишнього середовища діяльності промислових підприємств. Обґрунтовано, що розвиток без адаптації відповідних стратегій, без використання наукових методів неминує веде до втрати підприємствами конкурентоспроможності.

В статье рассматриваются особенности окружающей среды деятельности промышленных предприятий. Обосновано, что развитие без адаптации соответствующих стратегий, без использования научных методов неизбежно ведет к потере предприятиями конкурентоспособности.

The article discusses the features of the environment of industrial enterprises. It is proved that the development of appropriate strategies without adaptation, without the use of scientific methods will inevitably lead to a loss of competitiveness of enterprises.

Ключові слова: адаптація, стратегія, навколишнє середовище, підприємство

Ключевые слова: адаптация, стратегия, окружающая среда, предприятие

Keywords: adaptation, strategy, environment, enterprise

ВСТУП

У складному, динамічному світі кожне підприємство, щоб забезпечити собі гідне місце в майбутньому, прагне своєчасно і гнучко реагувати на зміни, що відбуваються, адаптуватися і пристосовуватися до них. Така випереджаюча поведінка відповідає основним стратегічним завданням усіх рівнів організаційної ієрархії сучасних підприємств. Глобалізація в економіці, зростаюча інтеграція в світі, посилення конкуренції на національних і міжнародних ринках, висока інтенсивність науково-технічного і технологічного процесу занурюють підприємства в середу, яка вимагає від них дедалі глибшого прогнозування і масштабного оновлення основних сфер діяльності.

Проблеми розробки стратегій підприємств досліджуються багатьма вченими, однак недостатньо вивчена специфіка формування стратегій в умовах постійно змінного навколишнього середовища.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні особливостей навколишнього середовища діяльності промислових підприємств в умовах адаптації стратегій промислових підприємств.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові роботи, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та методи структурно-логічного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ

У нових мінливих умовах промислові підприємства постійно і неухильно прагнуть впровадити нові гнучкі виробничі системи, новітні

інформаційні та інші технології, інновації в управлінні виробництвом і ін. Як показують світовий досвід і дослідження фахівців, головним засобом, що визначає результати і ефективність діяльності будь-якої організації в умовах ринкової економіки, а, в кінцевому підсумку, країни і суспільства в цілому, є розробка і впровадження конкурентних стратегій. В умовах мінливого середовища повинні змінюватися і конкурентні стратегії, які розробляють і здійснюють підприємства. Чим сильніше вплив зовнішніх і внутрішніх факторів, тим більші зміни будуть потрібні в виробничо-господарської діяльності підприємств. Тому адаптація стратегій промислових підприємств до мінливих умов навколишнього середовища стає особливо актуальною в сучасних умовах.

Управління підприємствами в умовах мінливого навколишнього середовища – процес багатогранний, складний, що включає поряд з оперативної, поточної управлінської роботою такі елементи, як дослідження ринку, оцінка можливих ситуацій, передбачення, прогнозування і моніторинг. Промислові підприємства повинні враховувати не тільки відомі, але й можливі події майбутнього, що впливають на їх результативність діяльності.

Необхідно враховувати такі особливості навколишнього середовища діяльності промислових підприємств:

– наявність складної системи економічних, фінансових і організаційних відносин підприємства з іншими господарюючими суб'єктами в умовах мінливої середовища. Для неї характерно безліч економічних суб'єктів, їх відносин, причинно

наслідкових зв'язків, динамічність функціонування економіки;

– загострення конкуренції на ринку в умовах глобальної економіки. Збільшення кількості конкурентів і підвищення вимог з боку споживачів продукції веде до загострення конкурентної боротьби в умовах глобальної економіки;

– наростаючий потік постійно мінливій інформації та інновацій. В умовах змінного навколишнього середовища відповідно змінюються і інформація, і інновації. Постійно зростаючий обсяг ускладнює процес прийняття рішення в зв'язку з ростом невизначеності.

– високий ступінь ризику діяльності підприємства в умовах мінливого навколишнього середовища, оскільки складно прогнозувати можливі наслідки змін.

– необхідність постійних змін в управлінні підприємствами в умовах змінного навколишнього середовища [1].

В процесі своєї діяльності промислові підприємства стикаються з різними можливостями і погрозами (ризики) (рис. 1). Невизначеність є джерелом як нових можливостей, так і потенційних ризиків. В цих умовах результати діяльності підприємства можуть бути різними, тому існує можливість несприятливих наслідків.

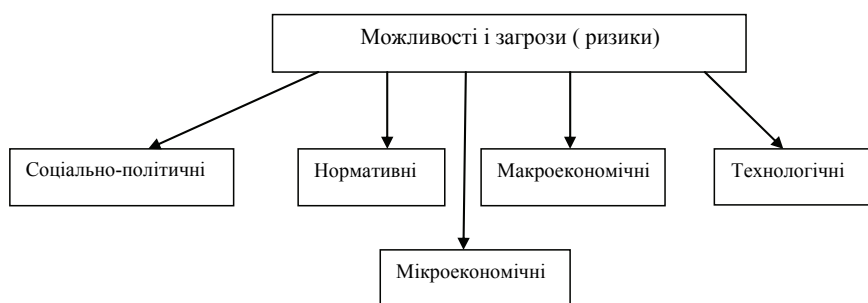

Рис. 1. Основні можливості і загрози діяльності промислових підприємств

В даний час для промислових підприємств особливе значення мають як використання нових можливостей, так і запобігання загрозам, що створюються глобалізацією ринків, рівнем державного регулювання, станом фінансової системи, корупцією, податковою політикою, ступенем досконалості законодавчої бази, ступенем захищеності внутрішнього ринку, наявністю певних стандартів, конкурентоспроможністю продукції, інтелектуальних цінностей і інноваційним потенціалами [2-3].

Сучасні підприємства змушені функціонувати в умовах постійно мінливих чинників навколишнього середовища, тому що розроблені ними стратегії повинні відповідати новим умовам їх діяльності. Для того щоб виявляти зміни в навколишньому середовищі діяльності підприємства, необхідно проводити постійний моніторинг її чинників. Ґрунтуючись на даних моніторингу, підприємства повинні змінювати свої стратегії, щоб залишатися конкурентоспроможними на ринках. Стратегія підприємства повинна передбачати програму дій, спрямовану на досягнення стратегічних цілей і вигідною конкурентної позиції промислового підприємства з урахуванням ресурсного потенціалу в умовах мінливого навколишнього середовища. При цьому зміни можуть бути як пристосовані до ситуації так і попереджуваними, створюючи нові умови діяльності [3].

ВИСНОВКИ

Адаптація стратегій діяльності підприємства повинна бути гнучкою, тобто змінюватися відповідно

до змін як зовнішнього так і внутрішнього середовища. Стратегії повинні відрізнятися в різних умовах діяльності (при сприятливих умовах – посилення позицій, а при несприятливих може бути стратегія скорочення). Для цього необхідно враховувати, як зміни факторів навколишнього середовища впливають на показники діяльності підприємства. Слід зауважити, що з одного боку, прийняття рішення не слід відкладати, щоб не запізнитися і не програти конкурентну боротьбу, а з іншого, занадто рано не вживати дії, оскільки отримуючи додаткову інформацію з плином часу можна розкрити невизначеність факторів навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Евсеєва С.А. Методи адаптації стратегії промислового підприємства к змінюючись умовам оточуючої середовища: автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.00.05 / С. А. Евсеєва – СПб., 2011. – 19 с.
2. Філіппова С.В. Особливості процесу комерціалізації інноваційних розробок промислового підприємства [моногр.] / С.В. Філіппова, Ю.В. Ковтуненко. – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 214 с.
3. Ковтуненко Ю.В. Методичний інструментарій оцінки інтелектуального капіталу інноваційного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / Ю.В. Ковтуненко, С.Ю. Каверіна // Економіка та суспільство. – 2016. – №2. – Режим доступу до журналу: http://economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/51.pdf